

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KARIŲ MATERIALINĖS ATSAKOMYBĖS
ĮSTATYMO NR. VIII-1857 2, 4, 5, 10, 19, 21, 23, 25, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-1110; TAIS NR. 22-6451(2))

2022-06-28 Nr. NV-1868

Vilnius

Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projekto tikslas. Projektu siūloma, siekiant išvengti tarnybiniam patikrinimui atlikti skiriamų laiko sąnaudų ir neefektyvaus žmogiškųjų išteklių naudojimo, Karių materialinės atsakomybės įstatymo 19 straipsnį papildyti 3 punktu ir nustatyti teisinį reguliavimą, jog, esant rašytiniam kario paaiškinimui, kuriuo karys pripažįsta, kad padarė žalą, nurodo žalos padarymo aplinkybes, ir padarytos žalos dydis neviršija pusės Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto bazinės socialinės išmokos dydžio, tarnybinis patikrinimas nebūtų atliekamas. Projektu siūloma pakeisti (papildyti) atitinkamus Karių materialinės atsakomybės įstatymo straipsnius, nustatant kariūnų materialinės atsakomybės už žalą, padarytą krašto apsaugos sistemos institucijoms, sąlygas, ribas, žalos nustatymo bei atlyginimo tvarką.

Dabartinė situacija. Karių materialinės atsakomybės įstatymo nuostatos įpareigoja karinių vienetų vadus skirti tarnybinį patikrinimą dėl kiekvieno atvejo, kai kariai padaro materialinę žalą. Dažnai kariui padarius materialinę žalą iš karto būna akivaizdžios žalos padarymo aplinkybės (pavyzdžiui, karys pratybose pameta smulkų ekipuotės daiktą) bei nedidelis žalos dydis, tačiau Karių materialinės atsakomybės įstatyme tokiems atvejams nenumatyta išimčių ir įstatymas vis tiek įpareigoja atlikti tarnybinį patikrinimą. Visa tai lemia padarytai žalai neproporcingai didelės laiko, žmogiškųjų ir kitų išteklių sąnaudas. Šiuo metu Karių materialinės atsakomybės įstatymo 19 straipsnyje nustatyti tik šie atvejai, kai tarnybinis patikrinimas neskiriamas: kai žalos padarymo aplinkybės, dydis ir kalti dėl jos padarymo asmenys yra nustatyti teismo priimtais ir įsiteisėjusiais sprendimais, nutartimis ar nuosprendžiais ar kitų valstybės ar teisėsaugos institucijų priimtais ir įsiteisėjusiais sprendimais ar nutarimais ir kai žalos padarymo aplinkybės, dydis ir kalti dėl jos padarymo asmenys yra nustatyti per tarnybinį patikrinimą, atliktą tiriant kario drausmės pažeidimą.

Karių materialinės atsakomybės įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog šis įstatymas taikomas tikrąją karo tarnybą atliekantiems asmenims. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos

sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 2 straipsnio 34 dalyje numatyta, jog tikrąją karo tarnybą atlieka, be kita ko, ir kariūnai.

Tačiau Karių materialinės atsakomybės įstatymo nuostatos detalizuoja profesinės karo tarnybos karių, privalomosios pradinės karo tarnybos karių, karių savanorių, kitų savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos karių, aktyviojo kariuomenės personalo rezervo karių materialinės atsakomybės už žalą, padarytą krašto apsaugos sistemos institucijoms, sąlygas, ribas, žalos nustatymo bei atlyginimo tvarką. Kadangi Karių materialinės atsakomybės įstatymo nuostatomis detalizuojama konkrečių karių materialinė atsakomybė, šios nuostatos kariūnams negali būti taikomos.

Projekto esmė. Projektu siūloma:

- nustatyti, kad tarnybiniai patikrinimai galėtų būti neatliekami, esant rašytiniam kario paaiškinimui, kuriuo karys pripažįsta, kad padarė žalą, nurodo žalos padarymo aplinkybes, ir padarytos žalos dydis neviršija pusės Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinto bazinės socialinės išmokos dydžio;
- pakeisti (papildyti) atitinkamus Karių materialinės atsakomybės įstatymo straipsnius, nustatant kariūnų materialinės atsakomybės už žalą, padarytą krašto apsaugos sistemos institucijoms, sąlygas, ribas, žalos nustatymo bei atlyginimo tvarką.

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas. Vyriausybės kanceliarijos teisės grupė pateikė tikslinamojo pobūdžio pastabas.

Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projekto įgyvendinimui papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Priėmus Įstatymo projektą sumažėtų atliekamų netikslingų tarnybinių patikrinimų skaičius ir būtų sudarytos sąlygos kariūnams taikyti materialinę atsakomybę tokia pat tvarka kaip ir kitiems kariams.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas neprieštaruja Vyriausybės programos nuostatomis.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. birželio 21 d. išvadoje Nr. NV-1795 pateiktas pastabas ir Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Dalius Labanauskas, tel. 8 706 61 814, el. p. dalius.labanauskas@lrv.lt